

3. gyakorlat: Fejlesztői tesztelés

Egyszerű tesztelési mintapélda

A gyakorlat első részében egy egyszerű számológépet megvalósító programot fogunk vizsgálni. A számológép egész számokkal képes műveleteket végezni, és memória funkcióval is rendelkezik.

A számológépnek van egy komplex művelete is:

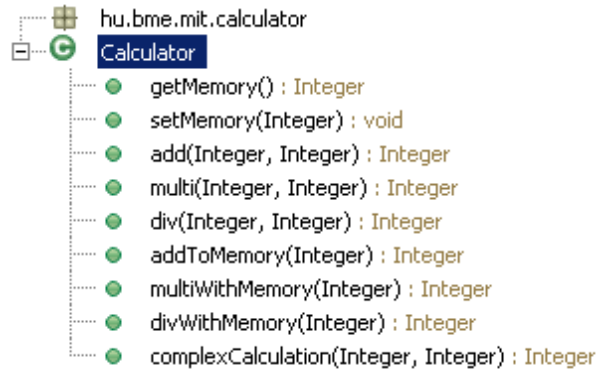
```
public Integer complexCalculation(Integer a, Integer b)
```

A művelet működése a következő. Az **a** paraméternek 10 feletti számnak kell lennie. Ha 100-nál kisebb, akkor szorozni kell **b** abszolút értékével, egyébként meg hozzáadni azt. Ha **b** negatív szám, akkor az egész eredményt még negálni kell, és azt kell visszaadni.

1. Milyen fontos eseteket lenne érdemes megvizsgálni? Javasoljunk teszteseteket (bemenet, elvárt kimenet párok)!
2. Milyen határértéket lenne érdemes ellenőrizni?

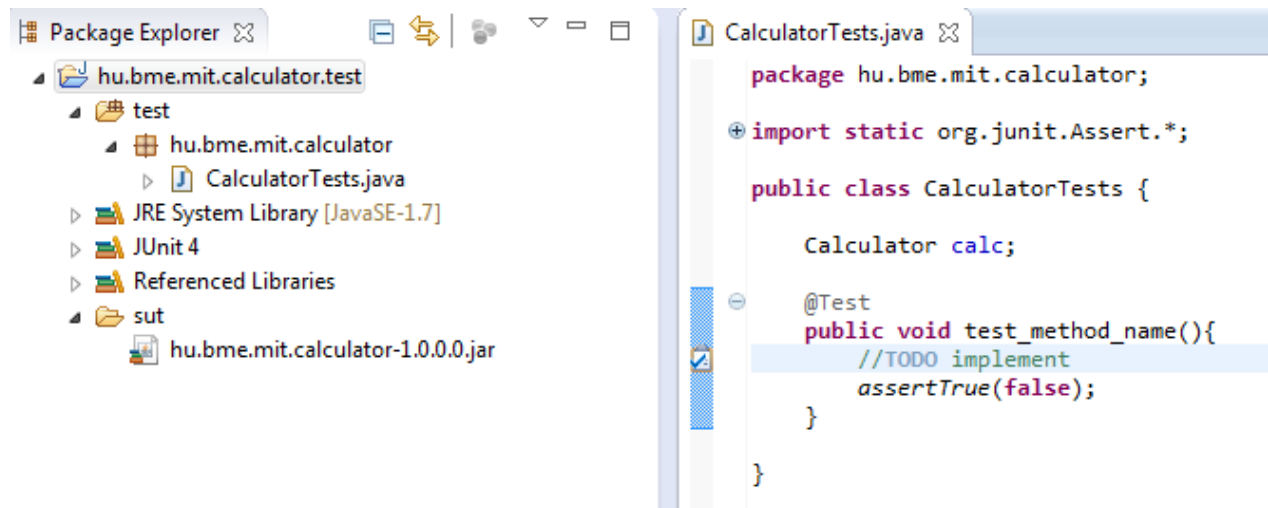
Tesztek implementálása és végrehajtása

Az előző feladat programjához elkészült a következő Java nyelvű implementáció.

1. ábra: A Calculator osztály

Implementáljuk az előző feladatban specifikált teszteseteket. A tesztek lefuttatásához a JUnit¹ keretrendszert fogjuk használni. A következő projekt struktúra áll a rendelkezésünkre.

2. ábra: A Calculator teszt projekt váza

- A *test* könyvtár alá kerülnek az elkészítendő tesztek. Ezekhez egy alap váz már elkészült a CalculatorTests.java fájlban.
- A *sut* könyvtárban van a *System Under Test*, jelen esetben egy jar fájl formájában.

Elvégzendő feladatok:

1. Implementáljunk kettőt a definiált teszteseteinkből.

¹ Bevezető leírás: <http://www.vogella.de/articles/JUnit/article.html>

2. Mindegyik teszteset inicializálása hasonló, ezért a közös részt mozgassuk át egy közös `setUp` részbe (`@Before` annotáció használata).
3. A tesztek még így is csak a bemeneti paraméterekben és az elvárt eredményben térnek el. Ehhez felesleges mindegyik tesztesethez külön-külön metódust készíteni, használjunk helyette inkább parametrizált tesztet². Adjuk meg a parametrizált tesztnek a maradék definiált tesztesetet.
 - a. A 4.11-esnél újabb JUnit esetén el lehet nevezni az egyes eseteket is, használjuk ki ezt a funkciót is³.
4. Annál a tesztesetnél, ahol az elvárt működés az, hogy hibát ad vissza a program, használjunk `@Test(expected = Exception.class)` típusú annotációt.
5. A felhasználók panaszkodnak arra, hogy az összeadás művelet nagyon lassú. Megfelelő időkorlát kiválasztásával és a `@Test(timeout = <ertek>)` annotáció segítségével készítsünk egy olyan tesztet, ami ezt vizsgálja.
6. Készítsünk egy tesztkészletet (test suite), ami magában foglalja az összes, eddig elkészített tesztesetet (lásd a `@SuiteClasses` annotációt).

² Lásd például: <http://www.ibm.com/developerworks/java/tutorials/j-junit4/section6.html>

³ Lásd például: <http://stackoverflow.com/questions/650894/changing-names-of-parameterized-tests>

Modul izolációs tesztelés

Modul/unit tesztelés esetén az egyik legfontosabb feladat annak megoldása, hogy a modul tényleg izoláltan fusson, és az összes függőségét valahogy helyettesítsük. Az irányítható és megfigyelhető csonkok kézi elkészítése helyett most a *Mockito*⁴ nevű keretrendszert fogjuk használni ezek automatikus generálására.

Az előadásban megnéztük, hogy milyen helyettesítő megoldások léteznek, ezek közül a gyakorlaton kettő félét fogunk használni. Ezek abban különböznek, hogy ki és mikor végzi a teszt eredményének ellenőrzését:

- *stub*: a SUT állapotát vagy az általa visszaadott értéket ellenőrizzük,
- *mock*: a tesztben a SUT és a környezetének kommunikációját, azaz az interakciókat ellenőrizzük.

Mockito bemutatása

A *Mockito* mind stubok és mock objektumok használatát lehetővé teszi.

- Állapot ellenőrzése:

```
// create a test double (there is no separate stub() call)
List mockedList = mock(List.class);

// specify how the test double should respond to calls from the SUT
when( mockedList.get(0) ).thenReturn( "first" );

// call the SUT as in any test
String r = sut.queryList(mockedList, 0);

// assert the state or the return value of the SUT to decide the outcome of the test
assertEquals("first", r);
```

- Interakciók ellenőrzése:

```
// create a test double, it automatically records all the calls received
List mockedList = mock(List.class);
sut.setList(mockedList);

// call the SUT as in any test
sut.add(0);

// verify the mock and not the SUT
// check that the SUT sent the required interactions
verify(mockedList).add(0);
```

A fenti kód lefordulásához még importálni kell a Mockito statikus metódusait:

```
import static org.mockito.Mockito.*;
```

⁴ Mockito weboldal: <http://mockito.org/>

A Mockito használata során a kulcslépés egy általános *test double* létrehozása a mock hívással (pl. `List mockedList = mock(List.class)`). Lehet interfészt vagy egy konkrét osztályt is „mockolni”. Ennek eredményeképp:

- a `mockedList`-en hívható a `List` összes metódusa,
- minden külön nem definiált hívásra valami alapértéket ad vissza, pl. `null`, `0`, üres lista,
- a `mockedList`-nek küldött hívásokat eltárolja, később azok ellenőrizhetőek.

A fenti alapokon kívül még a következő funkciók lehetnek hasznosak:

- *Argument matcher*: ha nem `equals` egyezést akarunk a paramétereknél (lásd a `Matchers` osztály metódusait)

```
when(mockedList.get(anyInt())).thenReturn("element");
```

- *ArgumentCaptor*: ellenőrzés során lehetséges a mock-nak átadott paraméter elkapása
- Adott számú meghívás ellenőrzése (`atLeast(2)`, `atMost(5)`, `never()` is használható)

```
verify(mockedList, times(2)).add("twice");
```

- Kivétel dobása

```
when(mockedList.get(-1)).thenThrow(new Exception());
```

- `when` szabályok felüldefiniálhatják egymást (legutolsó számít)

További leírást lásd a Mockito dokumentációjában:

<http://docs.mockito.googlecode.com/hg/latest/org/mockito/Mockito.html>

Feladatok

Adott egy úrhajók működését modellező kódváz (C:\code\GYAK3\Spaceship workspace, hu.bme.mit.spaceship projekt). A feladat egy konkrét hajó torpedókilövő rutinjának a modul szintű tesztelése. A metódus definíciója a következő:

```
/**
 * Tries to fire the torpedo stores of the ship.
 *
 * @param firingMode how many torpedo bays to fire
 * SINGLE: fires only one of the bays.
 * - For the first time the primary store is fired.
 * - To give some cooling time to the torpedo stores,
 *   torpedo stores are fired alternating.
 * - But if the store next in line is empty the ship
 *   tries to fire the other store.
 * - If the fired store reports a failure, the ship
 *   does not try to fire the other one.
 * ALL: tries to fire both of the torpedo stores.
 *
 * @return whether at least one torpedo was fired successfully
 */
```

```
public boolean fireTorpedos(FiringMode firingMode)
```

A unit teszteléshez az adott modult (GT4500 osztály) izoláltan kell tesztelni:

- Azonosítsuk, hogy milyen függőségei vannak a modulnak.
- Tudjuk-e minden függőségét befolyásolni a tesztek során, könnyen vezérelhető-e a tesztelendő modul? Ha nem, milyen megoldást javasolunk?
- Készítsünk a modul leírása alapján unit tesztek a fireTorpedos metódushoz, a függőségek helyettesítéséhez használjuk a Mockito keretrendszert.
- A tesztekben próbáljuk végiggondolni, hogy az állapot vagy interakciók ellenőrzése a célszerűbb, és használjuk a megfelelő módszert.

Megjegyzés: A Spaceship projekt Maven segítségével kezeli a külső könyvtárakat (JUnit, Mockito), így amennyiben a GT4500 osztályt módosítani kell, a projektet a Run As → Maven Clean majd Maven Install parancsok meghívásával újra kell fordítani. A tesztek módosításánál erre a lépésre nincs szükség.

Olvasnivaló

A Mockito hatékonyabb használatához érdemes átolvasni a következő blog bejegyzést és a folytatásait.

[1] Holger Staudacher. „Effective Mockito Part 1”, EclipseSource blog, 2011. URL: <http://eclipsesource.com/blogs/2011/09/19/effective-mockito-part-1/>